

3. август 2011.

**МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ, ИНФОРМИСАЊА
И ИНФОРМАЦИОНОГ ДРУШТВА**

Г-ђа Јасна Матић, државни секретар

Београд 11000
Влајковићева 3

Поштована госпођо Матић,

Друштво судија Србије сазнало је из медија да се припрема Правилник о техничким захтевима за уређаје и програмску подршку за законито пресретање електронских комуникација и задржавање података о електронским комуникацијама (у даљем тексту: Правилник) и да је у току јавна консултација за овај подзаконски акт.

Након што смо се упознали са садржином Предлога Правилника, уочили смо више решења која захтевају подробнију анализу и усаглашавање са Законом о електронским комуникацијама, Уставом Републике Србије и важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење. Између осталог, ради се о:

- уређивању Правилником, иако за то недостаје законски основ, тајног надзора локације корисника (чл. 4. ст. 1, као и чл. 10. и 19. и њима повезане друге одредбе) и локације мобилне терминалне опреме (чл. 19) који се подаци у ствари односе на локацију лица и представљају прекомерну обраду података чија сврха није прецизирана.
- дефинисању „овлашћених државних органа“ (чл. 2. ст. 1. т. 3, пошто не постоји орган који је „законом овлашћен за пресретање електронских комуникација у циљу обављања послова из своје надлежности“, већ орган може бити овлашћен само на основу одлуке суда и то за пресретање јасно одређене комуникације, односно за приступ јасно одређеним задржаним подацима)
- потреби да се истакне обавеза брисања задржаних података, која је иначе и прописана чланом 130. ст. 1. т. 4. Закона о електронским комуникацијама
- формулацији из члана 13. ст. 2. Предлога правилника, према којој су подаци „доступни овлашћеним државним органима за период од последњих 12 месеци, а у складу са налогом“ иако Устав РС и Закон о електронским комуникацијама не садрже термин „налог“ већ само термин „одлука суда“, при чему се у Предлогу правилника термин „налог“ помиње и у другим одредбама, док се термин „одлука суда“ не помиње ниједном; при чему наглашавамо да су задржани подаци саставни део комуникације, те да стога подлежу истом правном режиму као и садржај комуникације у ужем смислу и да је за приступ овим подацима у Србији неопходна одлука суда

- формулацији категорије „*посебно заштићених корисника*“ коју Закон о електронским комуникацијама не познаје, па за њу не постоји правни основ
- потреби прописивања Правилником одредаба о записима о пресретању електронских комуникација, као и о записима о приступу задржаним подацима, у виду бележења приступа системима о коме би постојао незбрисив траг, чиме би се омогућила како унутрашња контрола, тако и контрола независних органа.
- потреби прописивања Правилником поступка приступа: како ће се спроводити приступ подацима који су у поседу оператора и шта све тачно подразумева обавеза оператора да „обезбеди интерфејс“, односно колико је оператор упознат за конкретном радњом пресретања комуникацији или обраде задржаних података.

Друштво судија Србије указује да се и оно, као и више удружења грађана и грађана појединаца, придружило Предлогу који су Повереник и Заштитник грађана поднели 30. септембра 2010. године Уставном суду за оцену уставности, између осталог, члана 128 Закона о електронским комуникацијама („Сл. гласник РС“, бр. 44/2010) и појединих одредаба Закона о Војнобезбедносној агенцији и Војнообавештајној агенцији ("Сл. гласник РС", бр. 88/2009). Да подсетимо, реч је о законским одредбама којима се прописује обавеза оператора да задржи податке о:

- праћењу и утврђивању извора комуникације;
- утврђивању одређеног места комуникације;
- утврђивању почетка, трајања и завршетка комуникације;
- утврђивању врсте комуникације;
- идентификацији терминалне опреме корисника;
- утврђивању локације мобилне терминалне опреме корисника, као и о
- подацима о успостављеним позивима који нису одговорени

које су несагласне са одредбом члана 41. став 2. Устава Републике Србије јер дозвољавају примену посебних мера којима се одступа од тајности писама и других средстава комуникације и тако задира у приватност грађана не само у складу са судском одлуком, већ и без налога суда.

Имајући у виду да Уставни суд још увек није одлучио о наведеном предлогу за оцену уставности, као и значај ове материје са становишта вођења кривичног поступка или заштите интереса националне безбедности, са једне стране, али истовремено и са становишта заштите основних људских права, са друге стране, Друштво судија Србије предлаже да се пре свега, продужи рок за консултацију, а затим и да се о Предлогу Правилника одржи јавна расправа на којој би узели учешће представници академске заједнице, медија, цивилног друштва и електронских оператора.

Друштво судија је спремно да активно учествује на јавној расправи и да свој допринос изналажењу што оптималнијих решења која би била у складу са правним поретком Србије, међународним стандардима и праксом међународних институција које надзиру њихово спровођење.

С поштовањем,

Председница Друштва судија Србије

Драгана Бољевић

Драгана Бољевић